

Penitentiaire inrichting Lelystad

nieuwbouw

archivolt architecten bv

fotograaf Jan Derwig / Colt International / Sky Pictures luchtfotografie

De inrichting manifesteert zich naar buiten als een gesloten complex. Aan de voorzijde is de betonnen ringmuur versmolten met een langgerekt gebouw, waarin de toegang in de vorm van een segmentboog is verbijzonderd en door de verhoogde bouwmassa ter plaatse is gemarkeerd. Het totale programma is verdeeld over drie gebouwen, met in het oorspronkelijke plan ruimte voor een apart te realiseren vierde gebouw.

Het voorgebouw huisvest de directievlugel, het dienstencentrum, arbeidsruimten met magazijnen, de facilitaire dienstverlening, de isoleerafdeling, activiteitenruimten en sport. Het bouwdeel is grotendeels 2 bouwlagen hoog met in de middenzone 4 bouwlagen. Hier is via een doorgang voor voertuigen de geheel ommuurde transporthof ontsloten. In de architectuur aan de buitenzijde overheersen horizontale banen. Lijnen die de horizontaliteit van de muur oppakken. Aan de binnenzijde van het voorgebouw zijn trappenhuizen nadrukkelijke als toevoegingen aan het volume ontworpen.

De twee cellengebouwen, met elk 192 cellen staan geheel los van het voorgebouw. Per celgebouw is via de buitenruimte de verbinding tussen het voorgebouw en de cellengebouwen geregeld. De celgebouwen zijn geïnspireerd op het ideaalbeeld van gevangenisbouw uit de 19de eeuw met een alles overziend panopticum en een door een gewelfd overdekte

centrale ruimte, echter ook door de hedendaagse behoefte aan compartimentering in beheersbare leefeenheden.

De cellen zijn gesitueerd aan de gevels van de vierkante celgebouwen, in twee lagen op elkaar. De cellen op de verdieping zijn ontsloten d.m.v. galerijen. De celblokken zijn in kwadranten opgedeeld d.m.v. een kruisvormige inbouw van twee bouwlagen waarin de gemeenschappelijke ruimten per groep zijn ondergebracht. Op het kruispunt hiervan is de centraalpost gesitueerd.

Het "vlak" is ruimtelijk verbijzonderd d.m.v. het gewelfde dak met een cirkelvormige basis, dat d.m.v. een parapluconstructie op de centraalpost steunt. In de voet van het dak zorgt een raamstrook voor overvloedige lichtval. Het ruime, overzichtelijke en van daglicht voorziene vlak is een grote meerwaarde voor de inrichting. Tussen beide koepelgebouwen is ruimte gereserveerd voor een derde gelijksoortig gebouw.

Zowel binnen de inrichting op het buitenterrein (vergulden klokken van Bas Maters) als op het voorterrein (liggende poezen van Axel en Helena v.d. Kraan) draagt beeldende kunst op eigen wijze bij aan de belevingswaarde.

panopticum

+

kruisvorm

=

PI Lelystad

colofon

Penitentiare inrichting
Bruto vloeroppervlak 23.600m²
Locatie Lelystad
Opdrachtgever Burgholding
Opdrachtvorm Opdracht t/m bestek en
advisering directievoering
Planvoorbereiding 1992-1993
Planuitvoering 1994-1995

Projectarchitect Hans Putter
Medewerkers Mino Bonin, Gerard Versteeg